

Tomasz Pudłocki, *Bielawski Stanisław (1866–1934)* [w:] Tekstowa kartoteka osobowa przemyslan, pod red. Anny Siciak – na stronie Przemyskiej Biblioteki Publicznej; zob. także Tomasz Pudłocki, *Bielawski Stanisław (1866–1934)* [w:] *Słownik biograficzny twórców oświaty i kultury XIX i XX wieku Polski południowo-wschodniej*, pod red. Andrzeja Meissnera, Kazimierza Szmyda, Rzeszów 2011 s. 39

Stanisław Bielawski (1866–1934), nauczyciel, filolog, animator kultury.

Urodził się 27 X 1866 r. we Lwowie, jako syn Ignacego i Teresy z domu Grzędziel. W latach 1881/1882–1888/1889 uczęszczał do IV Gimnazjum we Lwowie, gdzie w czerwcu 1889 r. zdał maturę. Następnie w latach 1889/1890–1891/1892 studiował na Wydziale Filozoficznym Uniw. Lwowskiego filologię klasyczną, uczęszczając dodatkowo na zajęcia z literatury polskiej. Studia uzupełnił w Uniwersytecie Katolickim we Fryburgu w Szwajcarii w r. akad. 1892/1893, skupiając się głównie, obok filologii klasycznej, na językach nowożytnych. Został mianowany 31 VIII 1893 r. zastępcą nauczyciela w Gimnazjum Franciszka Józefa we Lwowie, a 26 VIII 1895 r. został przeniesiony do Gimnazjum w Kołomyi. 31 V 1896 r. zdał egzamin nauczycielski z filologii klasycznej jako przedmiotu głównego i języka polskiego jako pobocznego przed Lwowską Komisją Egzaminacyjną. Minister Wyznań i Oświecenia mianował go 24 VI 1898 r. nauczycielem rzeczywistym; 8 X 1899 uzyskał stabilizację wraz z tytułem profesora. Minister Wyznań i Oświecenia decyzją z dn. 19 VI 1905 r. przeniósł go do I Gimnazjum z wykładowym językiem polskim w Przemyślu. W czasie oblężenia Twierdzy pracował w jedy-

nej otwartej wówczas polskiej szkole średniej, tj. w gimnazjum zasańskim (15 XII 1914–25 VII 1915), po czym, po otwarciu I Gimnazjum we wrześniu 1915 r. powrócił do macierzystego miejsca pracy. Decyzją Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego z dn. 24.09.1927 r. został przeniesiony w stały stan spoczynku. Dodatkowo przynajmniej od 1912 do 1931 r. pracował w Gimnazjum Żeńskim Anny Rachalskiej (później im. M. Konopnickiej), którego kierownikiem był przez I półrocze r. szk. 1929/1930. Organizator, a w latach 1926/1927 i 1927/1928 kierownik kursów gimnazjalnych utrzymywanych przez Żydowskie Towarzystwo Szkoły Ludowej i Średniej.

Był aktywny jako prelegent (m.in. 1 IV 1906 r. wykład nt. *Kobieta w Rzymie za czasów cesarstwa*, XI 1906 H. Sienkiewicza *Quo vadis*, 23 VI 1907 r. *O ruchu społecznym w dzisiejszych czasach*, 1 XII 1907 r. *Wychowanie kobiet w świetle przepisów komisji edukacyjnej*, 25 IX 1909 r. *Słowacki jako tłumacz Homera*, 19 I 1922 r. na uroczystości Dantego, 10 VI 1922 r. na wieczorze Moliere'a).

Debiutował na łamach „Kwartalnika Historycznego” (1895 R. 9, s. 86–87), ogłaszając recenzje pracy W. Hahna, *Nieznany wiersz łaciński Szymona Szymonowica: Ode Georgio Zamoscio, Episcopo Chelmsi* („Eos” 1894 R. 1 s. 64–71). W „Muzeum” (1905, R. 22, t. 1, z. 2, s. 163–164) opublikował recenzję *Meisterwerke der Griechen und Römer in kommentierten Ausgaben. IX Briefe des Jüngeren Plinius. Herausgegeben und erklärt v. R.C. Kukula*. W sprawozdaniu dyrekcji gimnazjum w Kołomyi za r. szk. 1902/3 ogłosił pracę pt. *Komedia warszawska, kartka do oceny żywota i pism I. Krasickiego*

(*Die Warschauer Komödie. Ein Beitrag zur Beurteilung der Lebensumstände und der Schriftstellerei des ermländischen Bischofs Ignaz Krasicki*) (s. 3–24). Rok później w sprawozdaniu ogłosił: *Katalog biblioteki nauczycielskiej (Katalog der Lehrerbibliothek)* (s. 1–74), którą dokończył w sprawozdaniu za r. szk. 1904/1905 (s. 3–37). W sprawozdaniu I Gimnazjum w Przemyślu za r. szk. 1912 ogłosił drukiem pracę pt. *Zastosowanie wyników lingwistyki porównawczej do nauki obydwóch języków klasycznych w naszych gimnazjach* (s. 3–34); praca została wydana w formie osobnej odbitki. Wydał szkolne opracowania: *Seneka. Oktawia. Tragedia* (Przemyśl 1911), *Vergilius. Eneida. Księga I* (Przemyśl 1922), *Vergilius. Eneida. Księga II* (Przemyśl 1922), *Szekspera: Hamlet* (Przemyśl 1925) oraz *Hamlet Wiliama Shakespeare'a* (Przemyśl 1924, wyd. 2 – 1926, wyd. 3–1928).

Członek i wiceprezes Koła TNSW, członek Zarządu Koła TSL im. H. Sienkiewicza, członek TPN i Zjednoczenia Towarzystw Polskich. Założyciel i wiceprezes (10 V 1924–14 V 1927) Koła Polskiego Towarzystwa Filologicznego.

Z małżeństwa z Marią z Przybylskich (zawarte w 1908 r.), znaną przemyską działaczką społeczną i publicystką, nie miał dzieci. Zm. 7 III 1934 r. w Przemyślu i został pochowany dwa dni później na Cmentarzu Głównym.

Bibliografia: CDIAU, f. 179 op. 3, spr. 924; AP w Przemyślu, zesp. nr 387, sygn. 192.

Pudłocki T., *Bielawski Stanisław*, W: *Słownik badaczy literatury polskiej*, Łódź 2002, t. 5, s. 24–26; tenże, *Przemyski poliglota – Stanisław Bielawski*, „Rocznik Przemyski” t. 41 z. 3, 2005, s. 75–86.